

M.M.
HALK PARTİSİ
Başkanlığı
2.27.2013.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın İzmir başta olmak üzere Türkiye genelinde dindarlık üzerine yaptığı araştırmalar ve Diyanet İşleri Başkanı'nın açıklamaları ile ilgili Anayasanın 98, Meclis İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Atilla Kart Hasan Öner
Konya H.U. Menas Milletvekili
2013

İhsan ÖZKES
İstanbul Milletvekili

Alihan Düzgün
Tobani Mu.
Alihan Düzgün

Mehmet Hilal Kaplan
Kocaeli Mu.
Mehmet Hilal Kaplan

Kamer Genç
Kocaeli Mu.
Kamer Genç

Ali Rıza Örsen
Mersin Mu.

Ali İhsan Kaktürk
Zeytinlik Mu.

Bülent Kızıllı
Ankara Mu.

Müslüm Soru
İstanbul Mu.

Hydar ALOL
Kocaeli Mu.

Özge ÖZAL
Mersin Mu.

Tokay GANUSAR
Mersin Mu.
Tokay GANUSAR

[illegible]

GEREKÇE

Anayasa'nın 10. Maddesinde ***“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir”*** denilmektedir. Anayasa'nın 24. Maddesinde ise ***“Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz”*** denilmektedir.

Hal böyle iken Diyanet İşleri Başkanlığı 2012 yılının son aylarından itibaren dindarlık anketlerine başlamıştır. ***“Diyanet Aylık Dergisi”***nin Ocak ayı sayısında ***“Dindarlık”*** kapak konusu olmuştur. Anayasa'nın 136. Maddesi Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevlerinin sınırlarını çizerken, ***“Genel İdare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşünceler dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir”*** denilmiştir. 22 Haziran 1965 Tarih ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. Maddesi, Başkanlığın görevini ***“İslâm Dininin inançları, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek”*** olarak ifade etmiştir. Anayasa başta olmak üzere tüm yasal düzenlemelere karşın, Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez daha önce yaptığı bir açıklamada, ***“İzmir'in farklı bir dindarlığı var”, “Bu dindarlığın irfan geleneğine ihtiyacı var”, “İzmir'in dini ve manevi hayatını yeniden ayağa kaldıracak, ehil bir müftü atadık”, “Öyle olduğu için, tasavvuf profesörünün, irfan geleneğinden geçmiş birinin İzmir'e müftü olarak atanması tesadüf değil”*** şeklinde ifadeler kullanarak, İzmir'in dindarlığında bir eksiklik ima etmiştir.

Diyanet İşleri Başkanı tüm bu yasal düzenlemelerin, görev ve yetkilerinin, Anayasa'da ifadesini bulan kişi hak ve hürriyetlerinin üzerine çıkarak toplumun dindarlığını sorgulayan bir açılım içinde hareket tarzı geliştirmektedir. Son olarak Başkanlığın, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) yolu ile düzenlediği ankette, dindarlığın yanı sıra aday – seçmen ilişkisindeki dini temelleri sorgulayan sorular ortaya çıkmıştır. Düzenlenen ankette ***“Aşağıdakilerden hangisi Allah'ın varlığı ile ilgili inancınızı en iyi şekilde ifade eder?”, “Hangi dine mensupsunuz?”, “Hangi mezhebe göre amel edersiniz?”, “Dini kaynağınızın bilgisi nedir?”, “Din bilgilerinizi nasıl geliştiriyorsunuz?”, “Bunun için sizi kim teşvik ediyor?”, “Dini nitelikli bir konuyu danışmak istediğinizde hangi kişi ya da kuruma müracaat edersiniz?”, “Kendinizi ne kadar dindar hissediyorsunuz?”, “Aşağıdaki namazları ne sıklıkla kılırsınız?”, “Haftada ortalama kaç vakit namazınızı camide ya da mescitte cemaatle kılırsınız?”, “Dışarı çıkarken başınızı örter misiniz?”, “Kuran-ı Kerim'i Arapça okumayı biliyor musunuz?”, “Kuran-ı Kerim'i Arapça öğrenmek istiyor musunuz?”*** gibi dini yaşama ilişkin soruların yanı sıra, ***“Oy verirken adayın dindar olup olmadığını önemsemem”*** gibi siyasi sorular olduğu da iddia edilmektedir.

Ayrıca düzenlen bu anket, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 54'üncü maddesi uyarınca cevaplanması zorunlu olan, cevaplanmadığı takdirde 500 Türk Lirası para cezası öngören bir ankettir. Diyanet İşleri Başkanlığı para cezası tehdidi ile kişilerin inançlarını sorgulayan bir anket düzenlenmiştir.

Bu tür araştırmalar Diyanet İşleri Başkanlığı'nın siyasallaşmasının en büyük göstergesi olmuştur. Kürtaj gibi hkmetin aldığı karar doğrultusunda siparişle fetva veren Başkanlık, siyasallaşmanın yanı sıra yasama ve yürütme yetkisine müdahale eden bir kurum haline dönüşmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bir şehrin dindarlık düzeyi hakkında yorumlar yapması ve bu şehre kendi belirlediği dindarlık ölçüsüne getirecek bir mft atadığını ifade etmesi dini ve milli bütünlüğümüzü zedelemektedir.

Yukarıda sunulan ve araştırma sırasında belirlenecek nedenler ile Anayasa'nın 98. ve TBMM İ Tüzüğünün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca Diyanet İşleri Başkanlığı'nın İzmir başta olmak üzere Türkiye genelinde dindarlık üzerine yaptığı araştırmalar ve Diyanet İşleri Başkanı'nın açıklamaları ile ilgili Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

